

graffens sidste punktum træffe nærmere bestemmelse om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor søforklaring i henhold til hovedreglen ikke er afholdt, og kan f. eks. træffe foranstaltninger til, at sagen undersøges nærmere gennem optagelse af politirapport eller på anden måde, der ikke modvirker de hensyn, der ligger bag antidiskriminationsreglen.

Endvidere træffer handelsministeriet bestemmelse om, hvilke fremmede landes skibe hovedreglen gælder, idet en konkret fortolkning heraf ville kunne gøre den vanskelig at anvende i praksis.

Til § 307.

Reglen er ny, men må anses som et naturligt supplement til reglen i § 302 om adgang til at begære søforklaring afholdt.

Til § 308.

Det er fundet naturligt i lovudkastet at optage en hjemmel for handelsministeriet til at meddele fritagelse for pligten til at afgive søforklaring, hvis sagen findes tilstrækkeligt oplyst gennem anden tilgængelig undersøgelse, eller når andre særlige grunde taler derfor. Denne regel kan tænkes anvendt i tilfælde, hvor en fremmed myndighed, f. eks. den amerikanske Coast Guard eller lignende organer har foranstaltet en undersøgelse, hvis resultat er tilgængeligt, eller hvor der allerede foreligger fyldestgørende politirapport eller rapport fra Statens Skibstilsyn, hvilket ofte vil være tilfældet ved ulykker, der er indtruffet i indenlandsk havn. Som nævnt i bemærkningerne til § 301, nr. 1 og 2, kan reglen endvidere tænkes anvendt i tilfælde, hvor hensynet til at sikre danske interesser ligebehandlings i udlandet taler for, at søforklaring bør undlades.

Til § 309.

Medens afgivelse af søforklaring og den derpå følgende behandling af sagen i handelsministeriet vil være den normale fremgangsmåde til oplysning af hændelsesforløbet i forbindelse med søulykker, kan der erfaringsmæssigt forekomme tilfælde, hvor en større katastrofe til søs giver anledning til krav om en dyberegående undersøgelse af den indtrufne ulykkes årsager, navnlig med henblik på om der på grundlag af det

skete skulle være anledning til at ændre gældende forskrifter til betryggelse af sikkerheden til søs eller træffe andre foranstaltninger for at forebygge ulykker eller ulykkesrisiko af samme eller lignende art. Handelsministeriet har i de senere år i ganske enkelte tilfælde nedsat et udvalg af sagkyndige til undersøgelse af indtrufne katastrofetilfælde til søs. Dette er sket administrativt uden særlig lovhjemmel, og et sådant udvalg har derfor ikke haft nogen mulighed for at afhøre vidner under vidneansvar eller fremtvinge fremlæggelse af dokumenter eller oplysninger. Den ved retsplejelovens § 21 forbeholdte ret for regeringen til i samme omfang som hidtil at nedsætte kommissionsdomstole uden dømmende myndighed ses ikke at være benyttet i forbindelse med skibsuplykker.

I de svenske og norske sølovsudkast er optaget en bestemmelse om, at der, såfremt en hændelse har medført store tab af liv eller ejendom, eller undersøgelsen ellers antages at blive særlig omfattende eller af indviklet beskaffenhed, kan nedsættes en særlig undersøgelseskommission med juridisk, nautisk og teknisk sagkundskab. Det skal endvidere nævnes, at den nye luftfartslov (nr. 252 af 7. juni 1960), der er trådt i kraft den 1. januar 1962, giver ministeren for offentlige arbejder adgang til i særlige tilfælde, hvor det på grund af en flyveulykkes omfang eller i øvrigt findes påkrævet, at bestemme, at der i sagens anledning afholdes en undersøgelse ved en særlig undersøgelseskommission bestående af en dommer og et antal særligt sagkyndige.

På grundlag af et forslag fra handelsministeriets repræsentanter i udvalget har man indgående drøftet, om der måtte være anledning til i lovudkastet at søge optaget bestemmelser om behandling af visse søulykker ved en undersøgelseskommission af lignende art som foreslået i de svenske og norske udkast og i luftfartsloven. Spørgsmålet har endvidere under hensyn til dets nære berøring med de af det justitsministerielle udvalg om søretter behandlede processuelle spørgsmål været drøftet i to fællesmøder mellem de to udvalg. Der er herunder tilvejebragt fuld enighed om, at det må anses for hensigtsmæssigt at have fornøden hjemmel i søloven til nedsættelse af en undersøgelseskommission i særlige til-